

”...Når man altid kan gøre det bedre...har man nogle gange brug for et frikvarter...”

Nogle får perspektiver på unge, fællesskaber, trivsel og fritid i en tid, hvor man sjældent spørger om hjælp og de relationelle kompetencer er under pres....

Nyborg 26-11 2023

Tematikker

- De ændrede rammevilkårs betydning for unges trivsel og relationelle færdigheder
- Kan begreberne "fællesskabs- og verdensvendthed" noget?
- Forventninger til sekundære voksne...
- Fritidslivets potentielle transferværdi
- Et par udfordringer

Når jeg ikke er
ikke er I
Nyborg.....

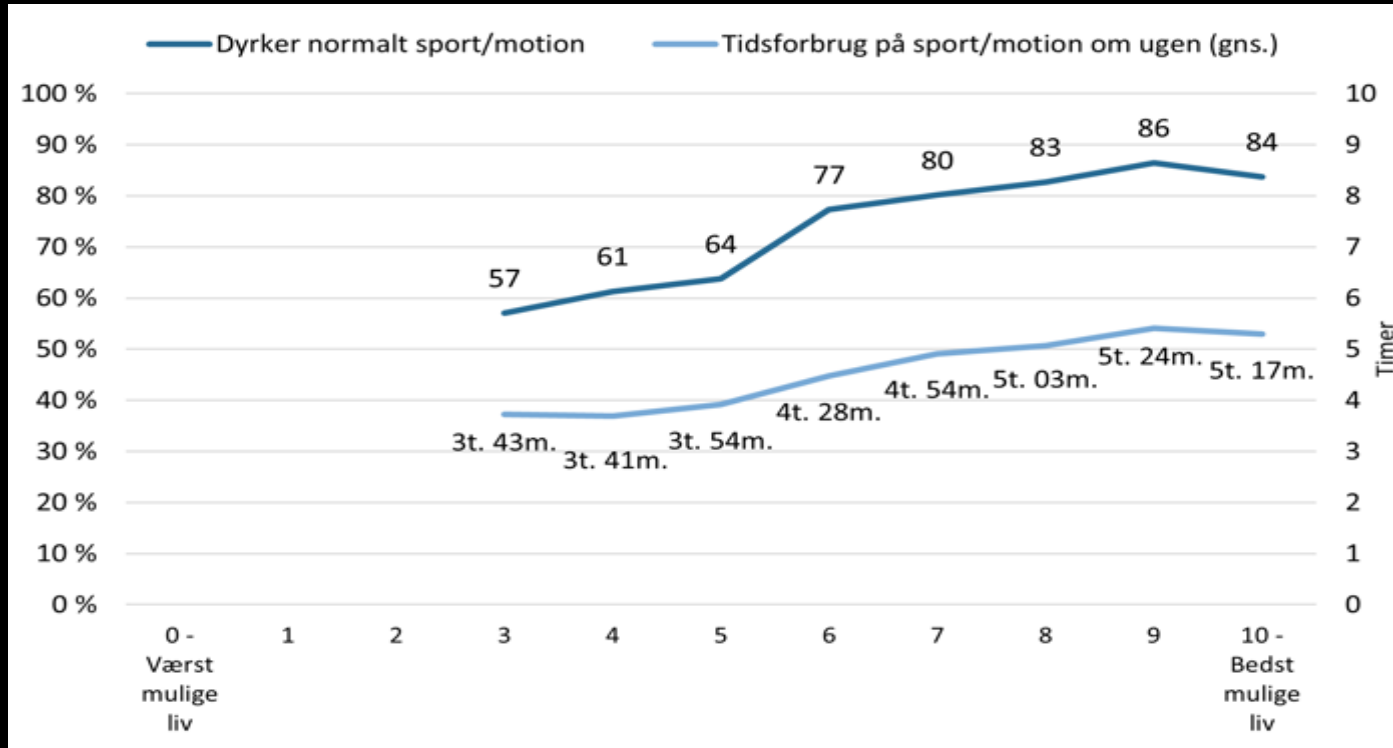
HALDOR TOPSØE

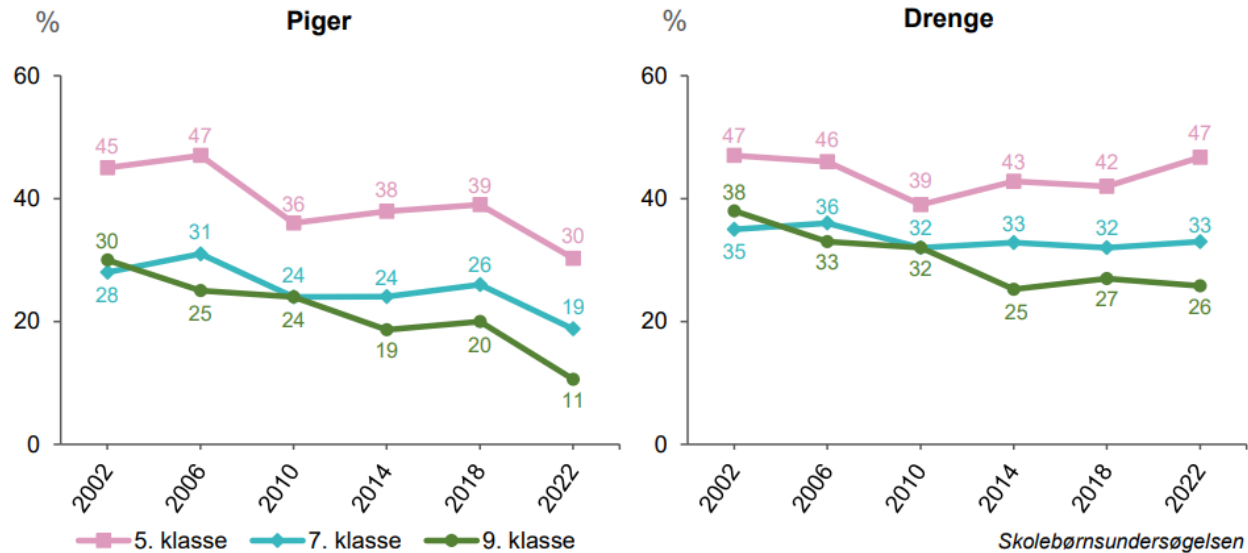
Hvor stor er
Harder-
effekten?

Der er langt fra skærmen til det lokale U12-hold (Trivsel og idrætsvaner 7-15-årige – IDAN 2022)

Udviklingen i livstilfredshed.....

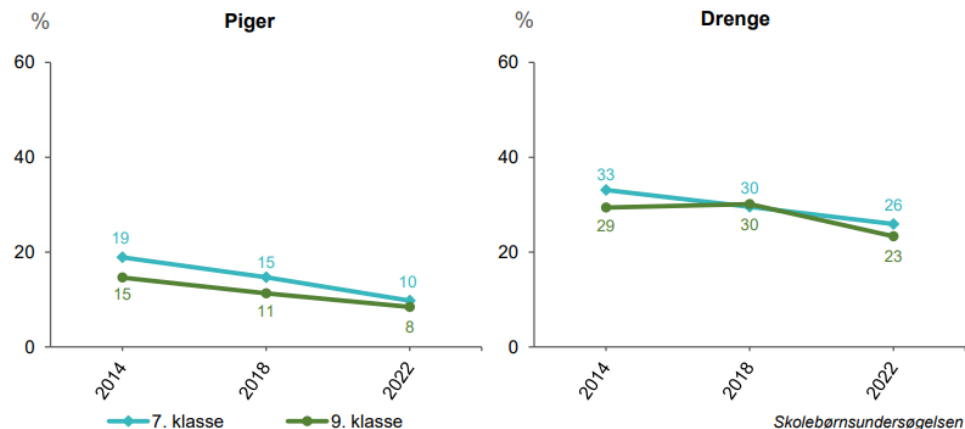
Figur 5.1.3 Andel med høj livstilfredshed 2002-2022 (%)

Mentalt velbefindende

- Hvor tit...
- føler du, at det vil gå godt i fremtiden?
- føler du dig nyttig?
- føler du dig afslappet?
- klarer du problemer godt?
- tænker du klart?
- føler du dig tæt på andre mennesker?
- har du din egen mening om tingene?

Figur 5.6.3 Andel med højt niveau af mentalt velbefindende (HBSC-DK SWEMWBS) 2014-2022 (%)

Social kompetence

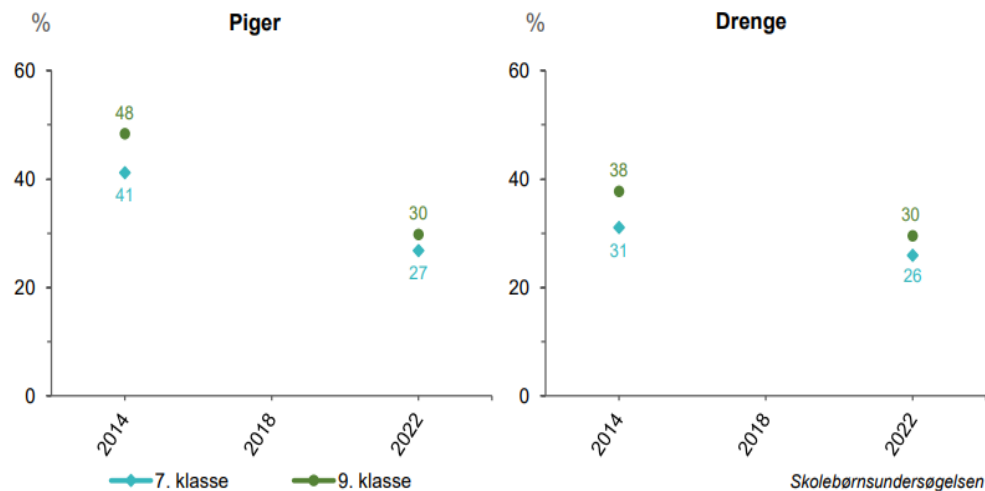
Spg:

”Jeg siger min mening, når jeg synes, at noget er uretfærdigt!”

’Jeg prøver at forstå mine venner, når de er triste eller sure’

’Jeg er god til at arbejde sammen med andre’”

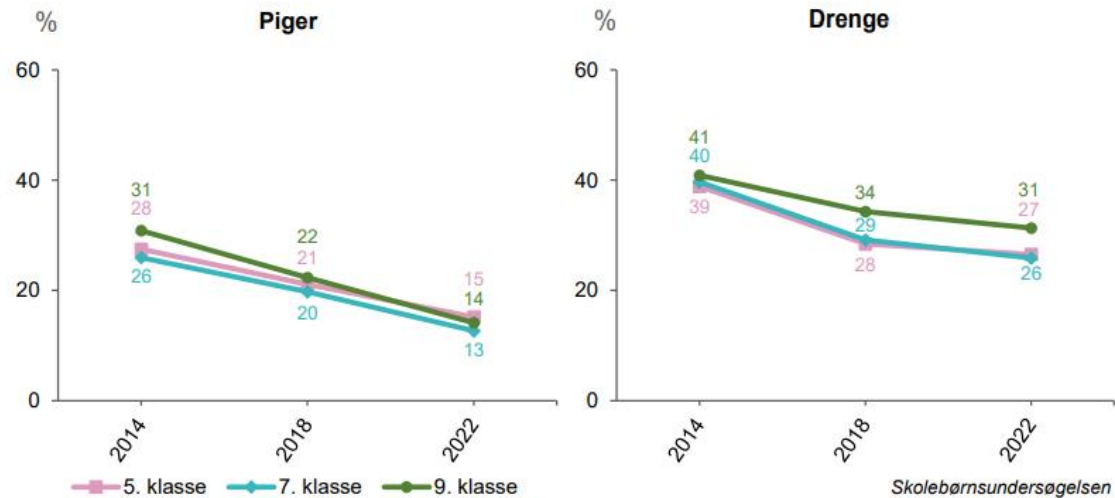
Figur 5.9.3 Andel med høj social kompetence 2014, 2022 (%)

Selvformåen

Self-efficacy er en persons egen vurdering af, hvor godt han eller hun er i stand til at planlægge og gennemføre en handling, som er nødvendig for at udføre en bestemt opgave (Bandura 1995)

Figur 5.5.3 Andel med høj generel selvformåen 2014-2022 (%)

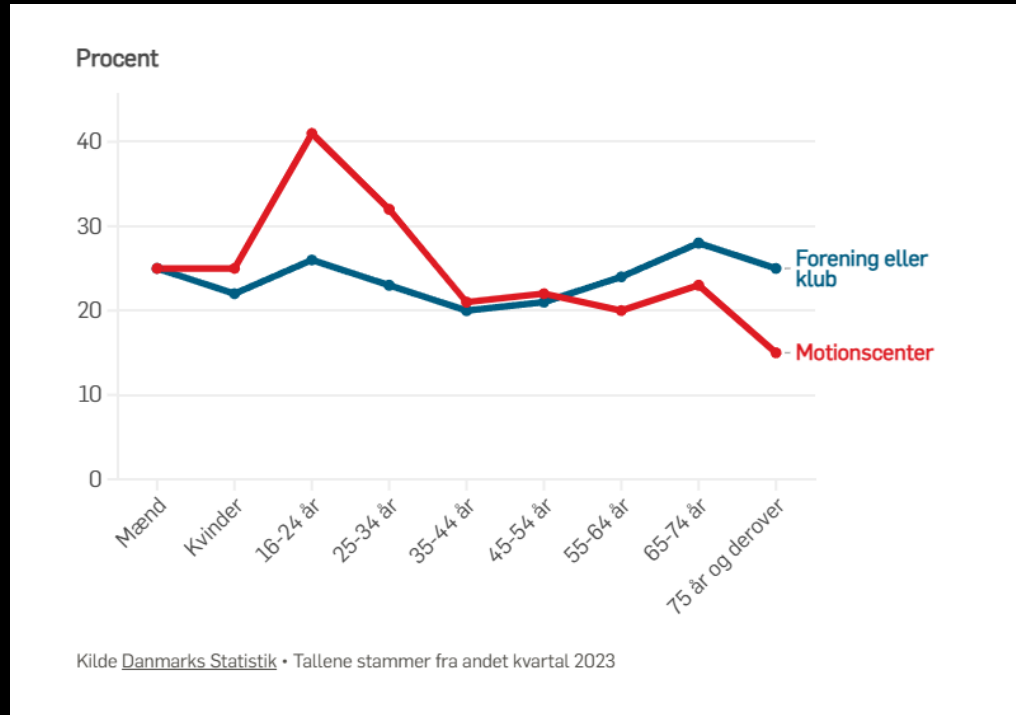
Fitnesscentrene tager sig af dem, der kæmper med lav trivsel....(Idan 2022)

Børn og unge med dårlig trivsel deltager i mindre grad i holdsport. Således er det kun 29 pct. af børn og unge med dårligst trivsel, der dyrker holdsport, mens det gælder for 51 pct. af dem, der trives bedst.

Særligt fitnesscentrene tiltrækker børn og unge der angiver at have lave trivsel - 32 pct. af dem, der trives dårligst, dyrker fitness, mens det kun gælder 14 pct. af dem, der trives bedst.

- Barrieren til fitness.-centret ser ud til t være mindre....og det ændrer sig næppe lige emd det samme.....

År	Antallet af pigespillere i alderen 0-18 år
2011	60089
2015	47046
2021	47645
2022	49405

Det sker ikke af sig selv

Systematisk "brobygning" er helt afgørende, hvis vi skal have børn og unge, der er i "relationelt dårlig form", ind i fællesskaber...og det handler ikke om Harder- men om netværkeffekt, fritidspædagogisk værtsskab, "streaming" og alt muligt andet.....

Tro og håb.....
er fine tilgange til mange
udfordringer i livet – men i
forhold til at skabe attraktive
ungemiljøer giver det nok
mere mening at være
vidensudfordret....

DE ÆNDREDE RAMMEVILKÅR UDFORDRER TIL EN ANDERLEDES PRAKSIS!

9.KI | 1990erne og | 2020erne...

“EUD” i 1990erne
og 2020erne

Studenter i 1990erne
og I 2020erne.....

9.KI | 1990erne og | 2020erne...

Hvem
havde/har?
????

Drukket mest?

Røget mest?

Scoret højest i mistrivsel?

Været mest kriminelle?

Haft flest seksuelle partnere?

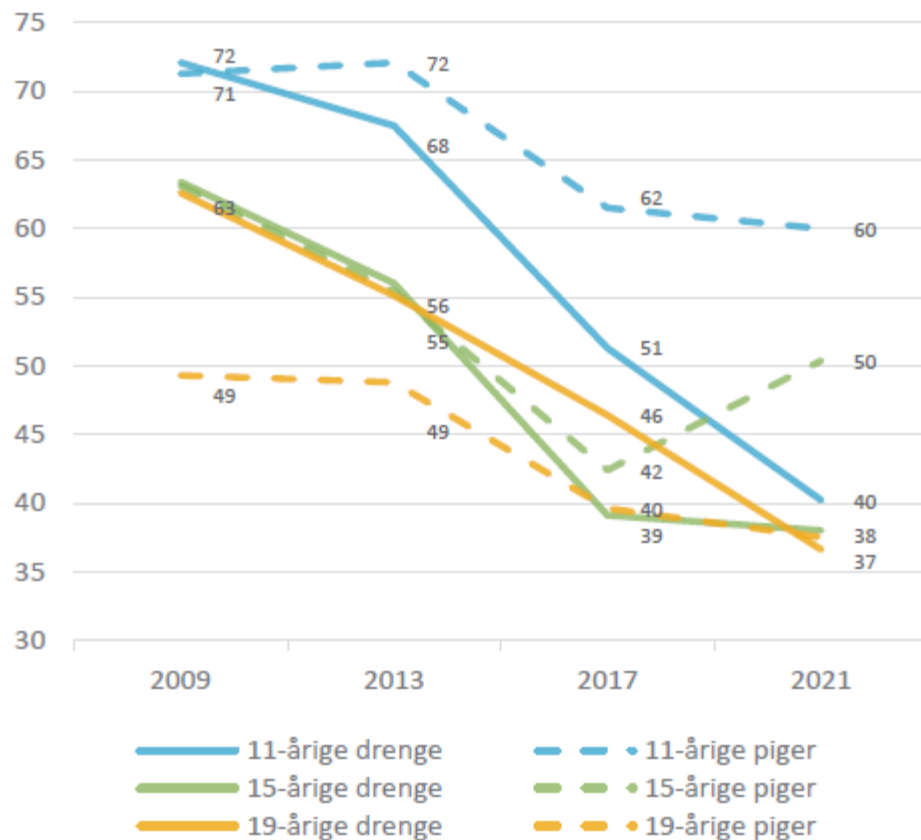
Hvem kom/kommer hurtigst igennem en
videregående uddannelse?

Fester(Vive 2022)

	2009	2013	2017	2021
15-årige				
En gang om ugen	22	8	15	10
Sjældnere	60	64	58	37
Aldrig	18	28	27	53
19-årige				
En gang om ugen	39	27	26	22
Sjældnere	57	67	67	60
Aldrig	4	6	7	18

Mere kommunikation,
men mindre samvær
– og derfor bør vi
være mere ambitiøse
på det analoge
fællesskabs vegne
(Vive 2022)

FIG. 5.5.2: Udviklingen i andelen af 11-19-årige piger og drenge, der er fysisk sammen med venner flere gange om ugen 2009-2021. Procent

Der er blevet mindre tid til alt det andet....

(Andelen af 11-19-årige der anvender mere end end 4 timer om dagen på PC, YouTube, Ipad m.v.(VIVE 2022))

	2009	2013	2017	2021
11-19-årige	4	7	14	41
11-årige	3	4	8	25
15-årige	6	10	19	58
19-årige	5	8	17	39
Piger	4	5	9	37
Drenge	5	9	20	47

De unge er IKKE som de altid har været, men det er de voksne til gengæld – eller....?

- De unge ryger og drikker mindre, har mindre sex, skammer sig mere, trives dårligere og er mere pligtopfyldende end tidligere generationer....

Store begivenheder påvirker ungdomsgenerationer – spørgsmålet er jo bare hvordan....

Generation Z er vokset op med med....

En begivenhed der har ændret verden for "altid"....

Tilstedeværelse...

Tiltideværelse...

Legemestrene og
kulturbærerne er
forsvundet...

Man vokser op med venner, der er lige så "dumme"/kloge som en selv

Ungdomslivet
kendetegnes ved
mere
kompleksitet,
eskalerende
acceleration,
“diffus belonging”
og uklare
forventninger...

UNGDOMSLIVET LEVES I ET KRYDSFELT AF MEGATRENDS

En voksende andel af unge har det ikke godt! (Tal er fra "Den nationale sundhedsprofil 2021")

Aldersgruppen 16-24 år	Piger/Kvinder	Drenge/Mænd
Andel med dårligt mentalt helbred		
2010	15,8 pct.	8,3 pct
2021	34,4 pct.(118%)	21,2 pct (167%)
Andel der scorer højt på stress		
2010	21,3 pct.	11,3 pct.
2021	53,3 pct.(150%)	31,2 pct.(176%)

Mental sundhed(trivsel) defineret som.....

- ”...En tilstand af velbefindende, hvor individet kan udfolde sine evner, håndtere dagligdags udfordringer og stress, samt indgå i fællesskaber med andre mennesker...”

To dimensioner:

”**Oplevelsesdimensionen**”: At man oplever at have det godt, er **overvejende** glad, i godt humør og tilfreds med livet.

”**Funktionsdimensionen**”: At man kan klare dagligdags gøremål som at...gå skole, indgå i fællesskaber og håndtere hverdagens udfordringer (Sundhedstyrelsen 2020)

Stress som ubalance eller...

Traditionel definition:

Stress kan – enkelt formuleret - defineres som **en ubalance mellem krav og ressourcer.**

”...Når eleverne betegner sig selv som stressede, dækker betegnelsen over en række elementer og tematikker, som **egentlig ikke betyder, at de har for travlt, eller svært ved at nå opgaver eller afleveringer. Det er i langt højere grad en følelse af altid at skulle gøre det bedre, ikke gøre det godt nok, ikke at være god nok, ikke være lige så god som andre, at fejle både fagligt og personligt. At opleve at man ikke helt slår til som menneske...**”(Sine Christensen, Politiken april 2022)

**ER IIDE
EGOISTER?**

Hyper-individualiseret barndom

De er blevet formet i en tid med individualisering og tilpasning, hvor Netflix ved præcis, hvad de vil se som det næste!

$$\text{Page Rank} = (1 - \delta) + \delta \times \sum_{i=1}^n \frac{\text{PR}^i}{C^i}$$

Where

- δ damping factor, given as 0.85
- n total number of inbound links
- PR^n page rank of inbound page n
- C^n number of outbound links from page n

Algoritmen for Pagerank

”Der er ingen bånd der binder mig, eller måske er de bare usynlige....????”

Hvad har størst betydning i forhold til at man kommer til at spille på højeste niveau?

Vores "rygsæk" kan have
forskellig størrelse.....

Måske handler det om at skifte strategi....så det igen bliver vigtigere at forstå end at bestå....

Præstationsmotivation:

Vi præsterer viden – det giver gode karakterer

Fejl trækker ned....så vi tager ingen chancer...

”Lagring” er vigtigere end læring.

Fokus på karakterer og
placering i elev/studerende-
hierakiet....

Konkurrence

Fokus på at gøre det godt
snarere end at lære nyt, på at
bestå snarere end at forstå og
en stor villighed til lære noget
med der opleves som
”meningsløst” fordi det tjener
et højere formål.....

Videns- og mestringsmotivation:

- Det skaber karakter
- Fejl er erfaringer som vi tager med videre...
- Retningen er det vigtige.....

Nysgerrighed

Videnbegær
Funktionalitet og
manuel intelligens.....

Optagethed af
"omverdenen" – af at
række udover sig
selv...og gøre en
konkret forskel....

Fra et jævnt og muntert
virksomt liv på jord til.....

HVEM PRESSER JER?

- Det gør ”samfundet”
- Og forældrene , men det pres er som oftest udtalt!
- Det gør vi selv!

”Hvis bedre er muligt, er godt nok ikke godt nok”
– om små ord med stor betydning

Du kan altid:

- bruge en time mere på din stil....
- være en bedre ven/veninde/kæreste osv....
- være mere original, social, målrettet osv...
- være mere engageret, klimabevidst....

Men det efterlader os ofte med en følelse af utilstrækkelighed og en oplevelse af ”udmattelse” (Alain Ehrenberg).

Fra det almene til det særlige.....

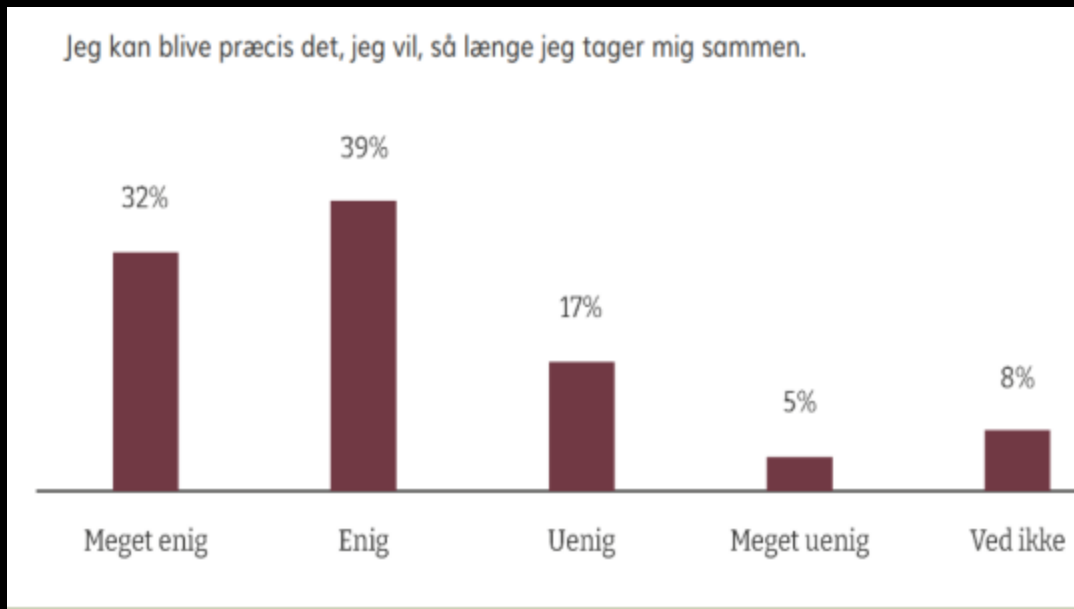
Din opgave er at være dig – en tyngende opgave – det individuelle potentiale er et åg for stadig flere....

Det vigtigste er ikke, at du lærer alt muligt.

Men at du lærer, at *alt er muligt!*....

Hvem har det slogan????

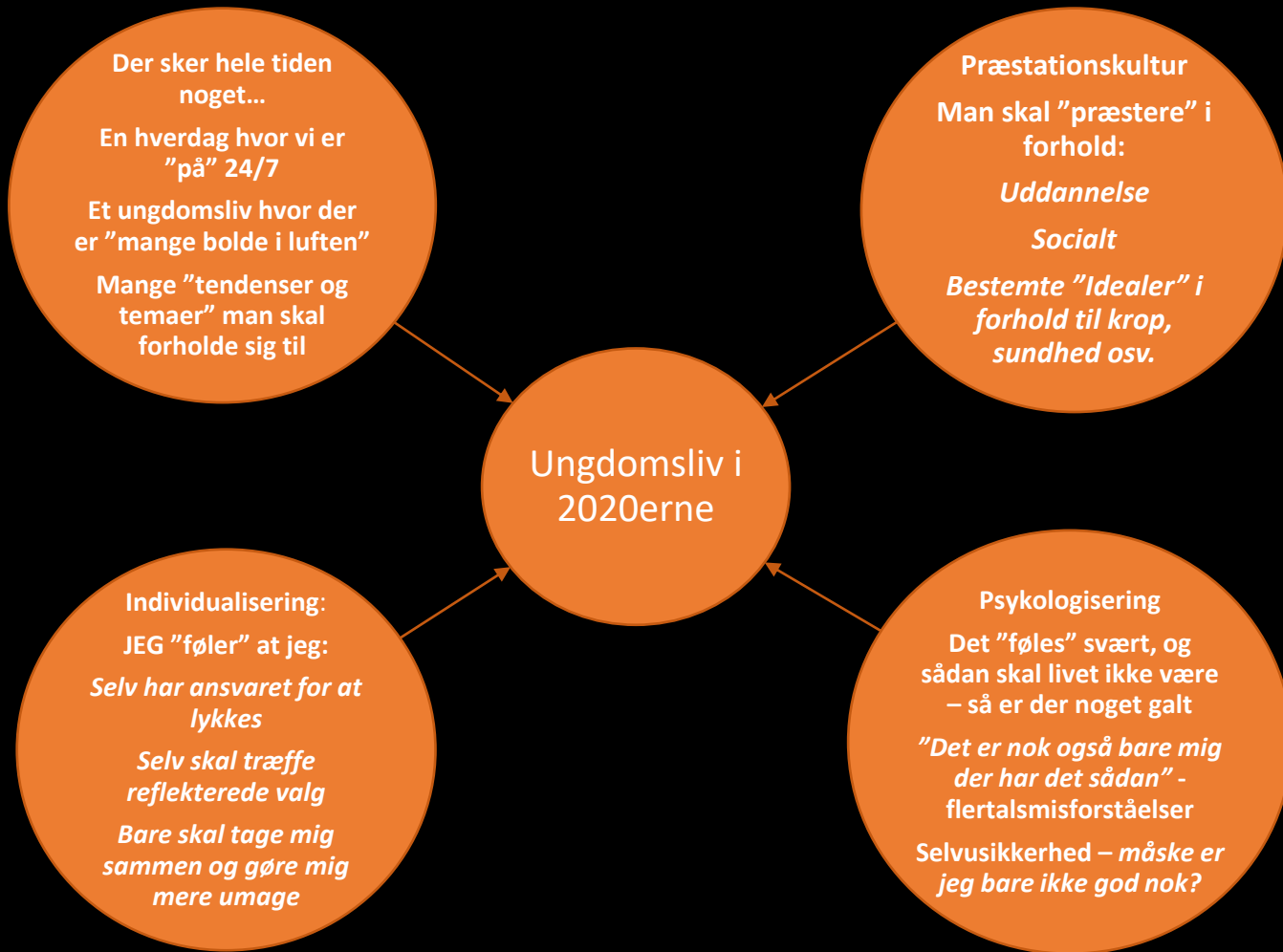
Når Psykiatrifonden spørger 16-24-årige....

De har det anderledes svært.....

- “Vi orienterer os mere mod idealer end regler i dag. Regler kan man overholde, men det kan du ikke med idealer, derfor er du aldrig god nok. Og det er det ord, der går igen. Man har ikke gjort nok. Hvornår er man en god nok datter, elev, kæreste? Hvornår er jeg smuk nok, glad nok, sund nok?” (Christian Hjortkjær)

*Der er brug for
en bevægelse
udad.....*

Biesta - Verdensvendthed

- Opmuntring til **modig livsrejse** med ind- og udsyn (fremfor tvang til en destination)
- Pædagogik og kultur gør den enkelte stærkere i at **træde i karakter og til at vinde eget liv** – blive selvstændigt tænkende og handlende.
- Biesta: Vi skal ikke tilfredsstille eller tjene unge – vi skal **vække deres interesse for verden**

Men hvilke karaktertræk er i dag de væsentlige?

”...I det "gamle samfund" var det lydighed, arbejdsomhed, stræbsomhed, sparsommelighed og gudfrygtighed, der var dominerende karaktertræk, som skule indpodes børn og unge.

I dag skal karakterdannelse udvikle mennesker, der kan leve og udfolde sig i det åbne og individualiserede samfund. Derfor er væsentlige karaktertræk, at den enkelte

- skal kunne stå på egne ben
- klare et vist pres
- selv finde løsninger
- kunne forbinde sig med andre mennesker og skabe holdbare social bånd
- kunne forholde sig kritisk og eftertænksomt til situationen.

Herunder kunne bruge **sine egne erfaringer**. Det betyder fx karaktertræk som vedholdenhed, selvkontrol, tillid, viljestyrke, nysgerrig og ansvarlighed. **Næste skridt er at integrere trækkene i den daglige praksis**. Karakterdannelse sigter dybere og handler om personens væsens og væremåde...” (Per Schultz Jørgensen 2021)

Hvad kan spejderarbejde i forhold til at udvikle
"verdensvendte unge"?

Nedslag 2:

De relationelle
færdigheder.....

De er måske den mest socialt isolerede generation til dato.

- Utallige rapporter har vist, at sociale medier faktisk får folk til at føle sig mindre forbundet, hvilket resulterer i en større følelse af isolation og reduceret livtilfredshed.

Markant mere ufrivillig ensomhed (VIVE 2022)

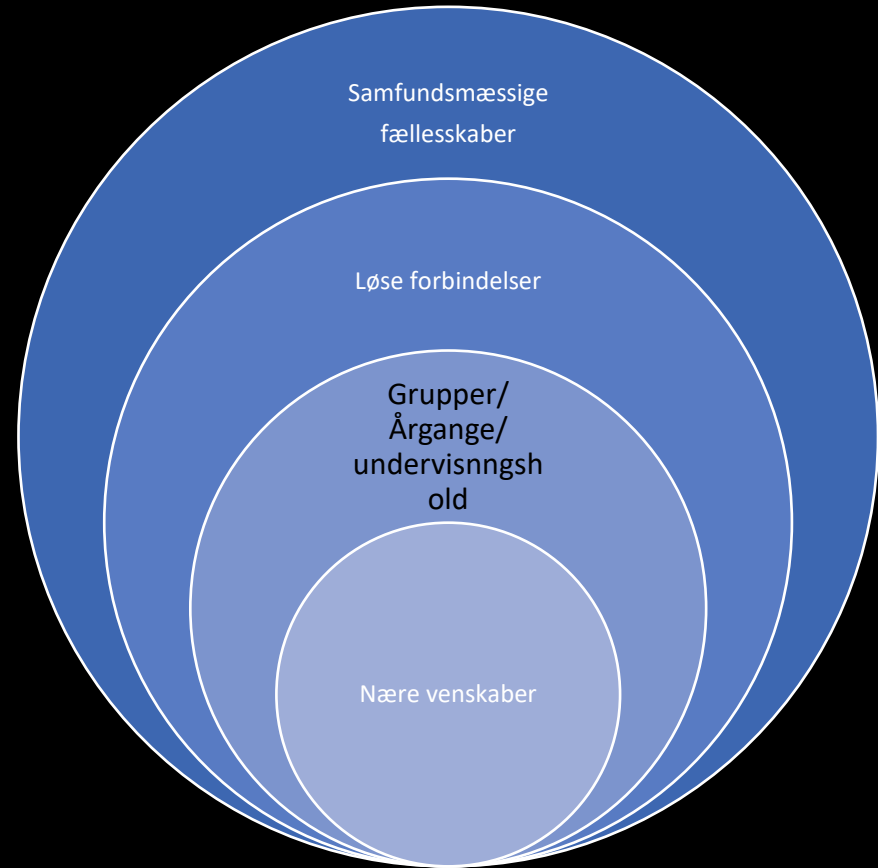
	2009	2013	2017	2021
15-årige	5 pct.	6 pct.	9 pct.	11 pct.
19-årige	7 pct	9 pct.	12 pct.	15 pct.

Er du med i fællesskabet i klassen?(Ungeprofil undersøgelsen 2021)

	Ja, altid	Ja, for det meste...	En gang imellem	Sjældent eller aldrig
Er du med i fællesskabet i klassen	39	46	15	3

Fællesskaber på godt og ondt.....

- Integration i fællesskaber er helt afgørende for de fleste menneskers oplevelse af livskvalitet.....
- Unges fællesskaber er allestedsnærværende og er både "lette" og arbejdskrævende at blive en del...
- Nogen opbygger stadig flere og stærkere fællesskaber, mens andre kæmper med nedbrud efter nedbrud – og det rammer ikke tilfældigt!

- Alle kan, under de rette betingelser, indgå i et fællesskab, hvor de både giver og modtager. Men det kræver **tryghed**.
- Tryghed for, at dét man kan byde ind med, er noget værd. Og at det er nok til, at dem, man rækker ud til, vil indgå i et forpligtende fællesskab.

Vi ved en masse om
hvad der
karakteriserer de
gode
fritidsfællesskaber...
og det er kun i
begrænset omfang
det som unge
efterspørger....

Måske er der ikke brug for flere ”undresøgelse”

Mentalt sundhedsfremmede fællesskaber (SST 2023)	Center for Holdspil (2022)	Gode idrætsmiljøer for piger/drenge (CUR 2018/2023)
Social forbundethed	Samhørighed	Fællesskab og venskaber
Udvikling af kompetencer	Udvikling af kompetencer – fokus på læring og udvikling	Udvikling
Lystbetonet deltagelse	Selvbestemmelse	Involvering /dialog
Tryghed og tillid	Træneren som social støtte	Træneren – mere end bare en træner
Udvikling af selvtillid		Det skal være sjovt

Nedslag 3:

Forældre og andre voksne...

Mor! er du helt væk?

Og nogle gange er de alt for tæt på.....

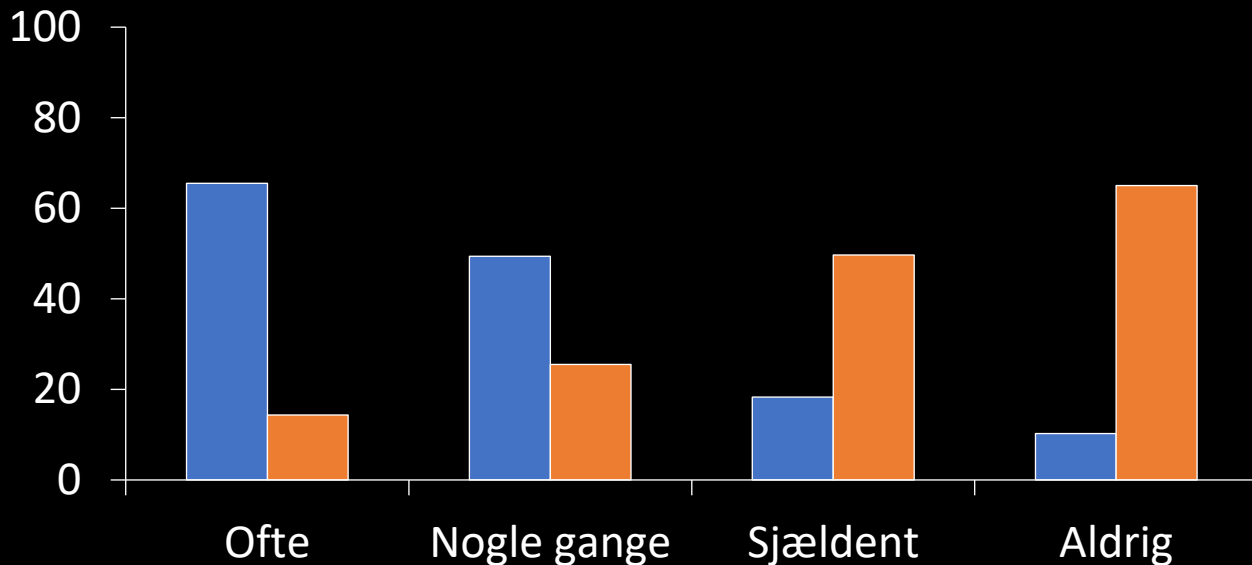
Samtalerne i hjemmet....

Børn og unge oplever i stigende grad, at deres **mor og far taler** med dem hver dag.

Andelen, der oplever **fortrolighed** med forældrene, falder, jo ældre børnene er. Det bliver sværere at dele ting, der "optager" dem!

“Voksne” er – som følge af den ændrede relationsgrammatik - ofte passive tilskuere! (Jagten på frirum 2020)

Hvor ofte snakker I sammen om emner knyttet til det virtuelle rum/SoMe?

*Hvor ofte snakker du med dine forældre om, hvad du laver på nettet? Krydset med
Oplever du, at dine forældre godt vil snakke med dig om, hvad du laver på nettet?*

8 ud af 10 har nemt ved at snakke med forældre - men hvad snakker man om? (Jagten på frirum 2020)

Piger og
dreng
anvender
forældre lidt
forskelligt!
(Jagten på frirum 2020)

	Dreng	Pige
Hvordan vi har det	24,5	63,9
Skolen	27,3	48,9
Musik	21,6	15,4
Fremtiden	26,2	34,6
Drømme	24,7	33,4
Politik	15,4	6,1
Udseende	24,6	45,5
Fritid	48,8	35,0
Fester	64,0	69,7
Kærester	26,6	66,3
Stress	13,6	42,4

Jeg tager jer
lige ned af et
helt andet
spor.....men
der er en ide
med det....

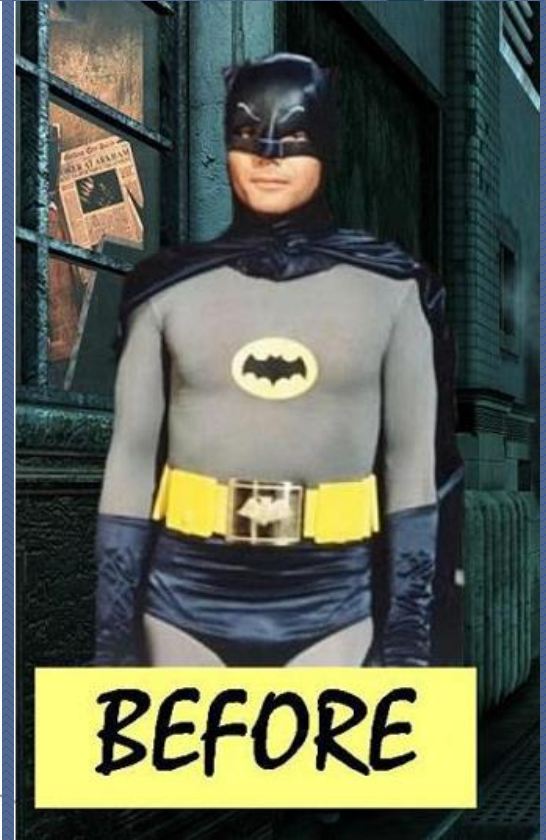
Jeg voksede op
med dem her...

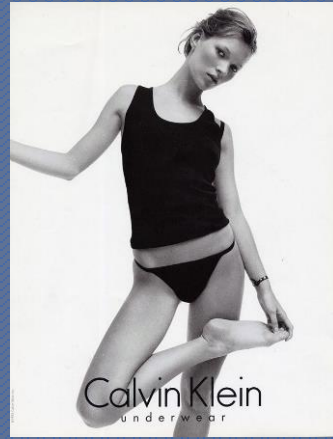
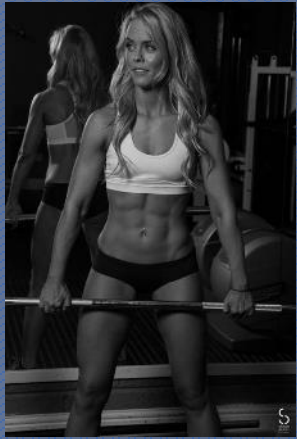
I 2020erne
vokser man
op med dem
her...

Fra Batman til
"BuffMan".....

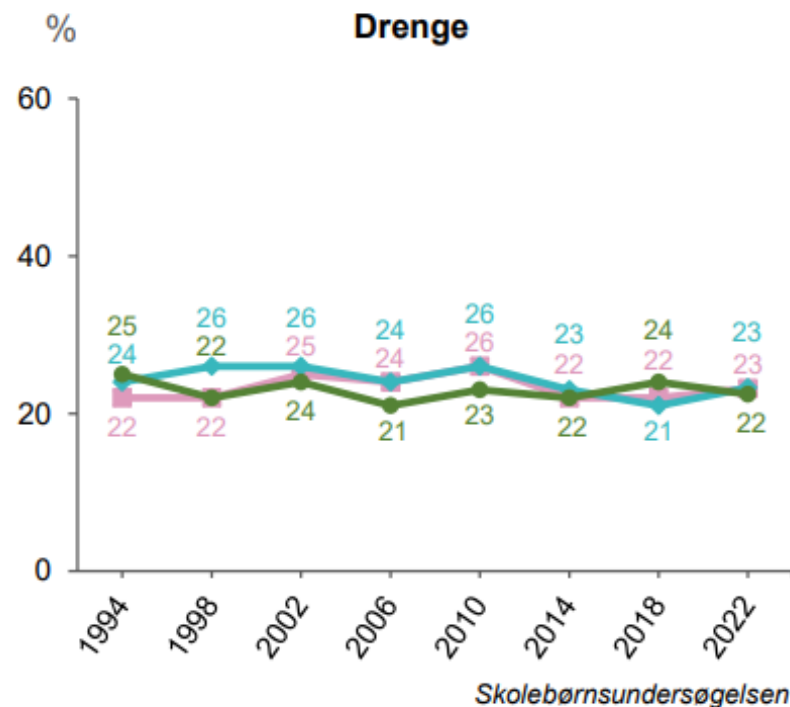
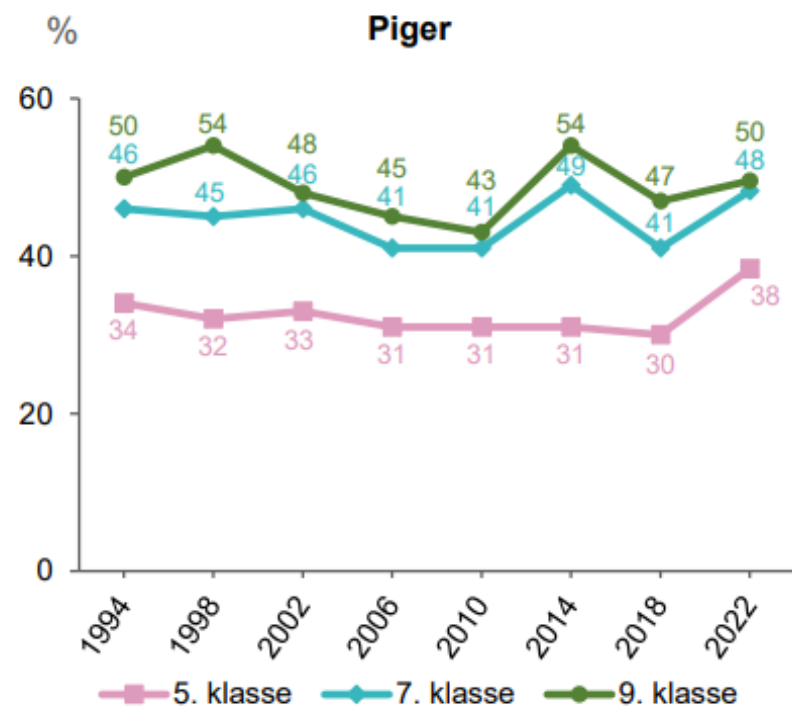
Times are changing!

Less wear – more body....

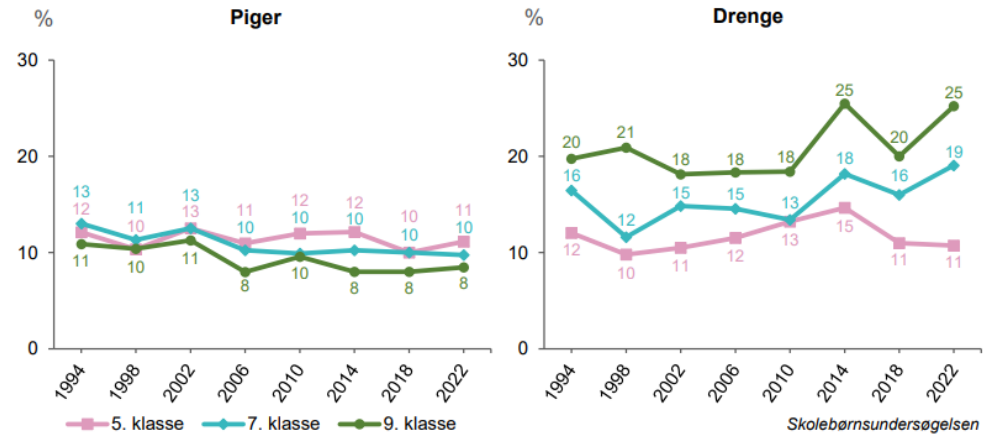
Figur 5.2.3 Andel, som føler sig for tykke, 1994-2022 (%)

Drengene efterspørger sixpack....

Figur 5.2.4 Andel, som føler sig for tynde, 1994-2022 (%)

Oplevelsen af kroppen er central i forhold til trivsel....

Næsten hver tredje ung på 16-19 år angiver at "at jeg føler mig tilfreds med mit udseende" som en af de tre vigtigste faktorer for, om de generelt føler sig glade (DUF 2023).

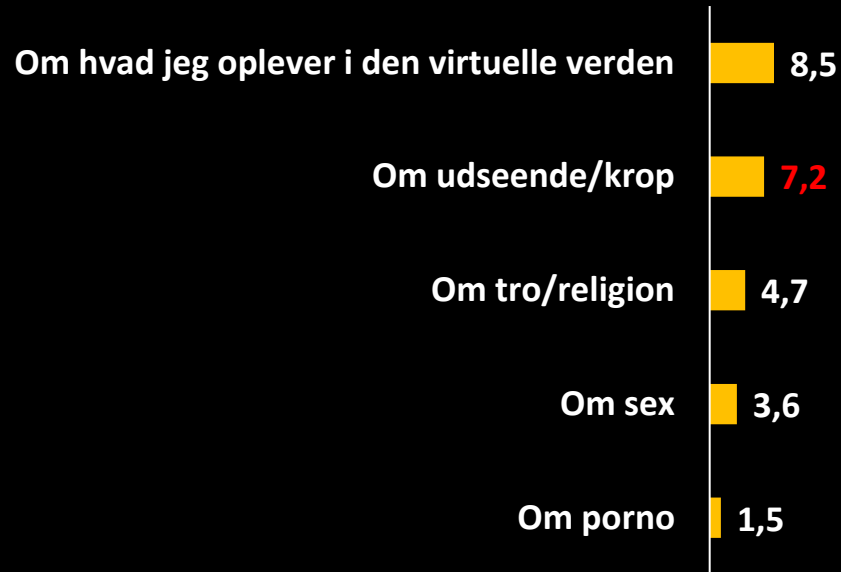

**Samtalen om
krops(u)tilfredshed er for
de fleste ikke-eksisterende!**

De færreste "aldersunge"
snakker om deres
kropsutilfredshed med nogen,
da de finder det svært eller
ubehageligt at snakke om –
og det er sjældent noget,
som de "livsunge" spørger
ind til.....måske fordi de selv
er indlejret i den samme
dagsorden.....

Og hvad snakker man ikke om..? (Jagten på frirum 2020)

Den måske vigtigste arena i alle hjem! – som har stor betydning for hvordan man klarer sig på andre arenaer.....men reelt kun hvis man ikke kun taler om det trygge, men også taler om det vigtige.....

Der er brug for kvalitet!

Strukturel kvalitet

```
graph TD; A[Strukturel kvalitet] --> B[Proces kvalitet]; B --> C[Resultat kvalitet];
```

The diagram consists of three stacked, rounded rectangular boxes. The top box is orange and contains the text 'Strukturel kvalitet'. A light red arrow points downwards from the bottom right corner of this box to the top right corner of the middle box. The middle box is grey and contains the text 'Proces kvalitet'. A light grey arrow points downwards from the bottom right corner of this box to the top right corner of the bottom box. The bottom box is yellow and contains the text 'Resultat kvalitet'.

Proces kvalitet

Resultat kvalitet

Fritidslivet er en vigtig øvearena, hvor man er mestringsmotiveret, lærer at håndtere fejl, møder gode sekundære voksne og potentielt bliver mere fællesskabs- og verdensvendt! – intro til fritidens transferværdier og potentialer

Fritiden kan noget.....

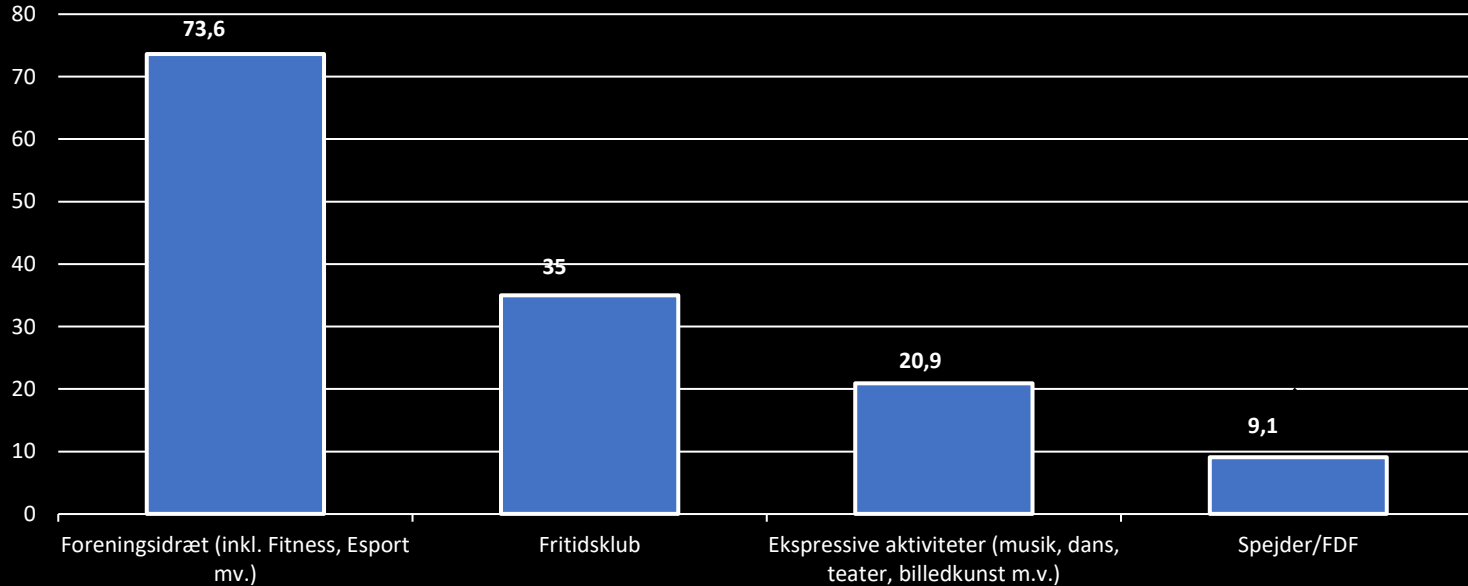
Hvordan har du det for tiden?

(Ungeprofilundersøgelsen 2022)

	Jeg har det rigtig godt	Jeg har det godt	Jeg har det ikke godt	Jeg har det slet ikke godt
I skolen	31	59	8	2
Derhjemme	58	36	5	1
Sammen med venner/fritiden	62	34	3	1

Hvad "går" man til på mellemtrinet?

- og hvorfor det vigtigt at få mobiliseret alle dele af fritidslivet!

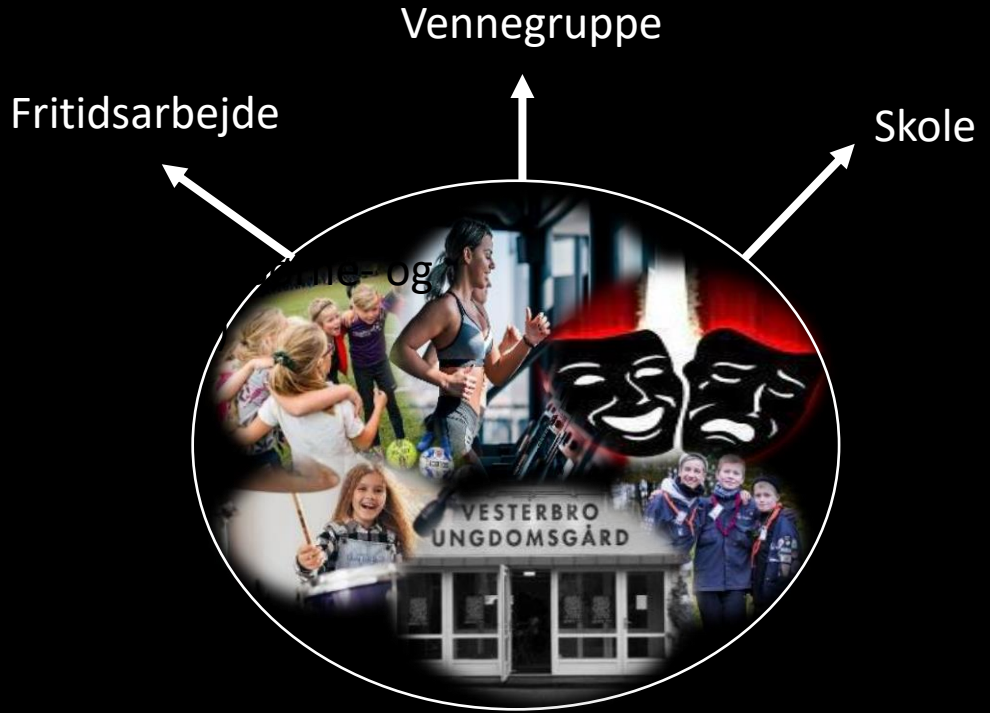
Hvor ofte går du til sport eller lignende aktiviteter i din fritid?.3-6-kl

Lærer man noget af, at gå til fodbold, musik, klub eller spejder? (Haugegaard & Østergaard 2020)

Aktivitet	Går til vilkårlig fritidsaktivitet	Går ikke til fritidsaktivitet	Går til idræt	Går til anden fritidsaktivitet end idræt
Ensomhed	14,0	16,2	12,8	15,9
Vejer tilpas	53,8	49,3	57,3	48,7
Tilfreds med krop	45,4	40,2	47,9	41,3
Føler jeg er god nok som jer er	69,7	64,0	72,9	64,4
Tør række hånden op i timen	51,3	39,5	55,0	43,8

Transferværdien skal gøres bærbar via italesættelse....

- Vedholdenhed
- Behovsudsættelse
- Evnen til at håndtere fejl
- Turde "nye" ting
- Kan agere i et fællesskab
- Tør tage ansvar
- Osv.

At "mase" sig ind i
fællesskaber er noget af det
man lærer i det "forstørrede
teenageværrelse" som
"spejderpatruljen" også
udgør....

Udfordringer.....

Et par udfordringer

- Vær nysgerrig!
- Skab rum for såvel individuel som kollektiv refleksion, der gør den enkelte og fællesskaber klogere efter mødet med jer!
- Kultur og færdigheder formidles ikke via osmose – så vær ambitiøs på det anologe fællesskabs vegne

Måske skal vi væk fra snakken om "fastholdelse" og i stedet grave vandhuller, hvor spejderarbejdet med afsæt i viden omkring ungdomslivet – etablerer miljøer, hvor man møder ambitiøse "voksne" og fællesskaber, der har noget at byde på - og som medvirker til at man som ung bliver klogere på sig selv, livet og verden.....

ALLE
skuffer
over tid.....

Men flertallet skuffer ikke altid...og
der skal faktisk ikke så meget til for
at fritidsfællesskaber overrasker.....

Tak for i dag.....

Og til overvejelse?

- Er I enige i analysen – herunder at vi måske nogle gange kan blive lidt "privilegieblinde"?
- Er vi gode til at sætte fokus på spejderarbejdets transferværdi?
- Taler vi om det der er vigtigt - eller primært om det der er trygt?
- Er der noget vi kan gøre for at flere piger og kvinder i højere grad oplever DGP som et "vandhul"?